

якого відчувалася необхідність у творенні нових термінів для позначення нових реалій, формується цілковито нове поняття перекладу. Іноді стверджують, що існують приклади, коли переклад справді творив мови. Але тоді слід визначитися стосовно значення слова «творити», бо помилково можна припустити, що до цього ці мови не існували. Таким випадком є переклад Біблії Лютером, переклад, що породив німецьку мову. У цьому випадку труднощі полягали в тому, що цільова мова не була єдиною цілісною мовою, а низкою діалектів: «Добра німецька мова – це німецька мова народу. Проте народ говорить на безкінечній кількості німецьких. Тоді ти зобов'язаний перекладати на німецьку, що якось піднімається над масою діалектів, не відкидаючи їх і не пригнічуючи». Таким чином, Лютер спробував зробити дві речі: здійснити переклад на німецьку, що апріорі може бути лише місцевою, його власною німецькою, проте водночас піднести, самим процесом перекладу, цю місцеву німецьку до статусу загальнонімецької. З тим щоб та німецька, яку він використав, не стала сама мовою, відрізаною від народу, він мав зберегти в ній щось від загального способу висловлювання та щось від народних говірок. Таким чином, ми знаходимо водночас послідовне та умисне використання вельми усної мови, багатой на образи, звороти, виразної, поруч з очищенням та дедіалектизацією цієї мови.

Іншими прикладом може бути українська мова та література за відсутності держави не мали нормальних умов для розвитку, то перекладна література в культурному житті українців відігравала надзвичайно велику роль як засіб розвитку української мови та збагачення її поетичного вислову; а в II половині XX ст. в Україні склалася така ситуація, коли джерело мовлення літературної мови перенеслося з оригінальної літератури на перекладну [1].

Отже, як тільки на планеті Земля з'явилося люди – з'явилися засоби комунікації, які з еволюцією людства розвивались, здобували різну форму і передавались, запозичувались, що дало початок перекладу, коли загарбувались нові території з місцевими жителями, з якими потрібно були домовились, а переклад, у свою чергу, дав основу для формування мов, їх вдосконаленню та можливість зараз досліди звідки росте коріння нашого сучасного буття.

Література:

1. Гречина Л. Б. *Переклад і його роль в контексті розвитку цивілізації. Вісник Житомирського державного університету. 2013. Вип. 68. Філологічні науки. С. 162-165 URL: <http://eprints.zu.edu.ua/9521/1/38.pdf> (дата звернення: 02.10.2023).*

2. Подмогін О. В., Кальниченко О. А. *Історична роль перекладу у становленні національних мов. Вісник Житомирського державного університету. 2005. № 23. С. 29-33. URL: <https://studentam.net.ua/content/view/8656/97/> (дата звернення: 02.10.2023).*

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ПОГЛЯДИ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ІЄРОНІМА СТРИДОНСЬКОГО

Черник І. А.

гр. АУП-16

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Наук. керівник – к. філол. н, доцент Загородня Л. З.

Мета повідомлення – висвітлити перекладацькі погляди та діяльність Ієроніма Стридонського.

У період, коли християнство перетворювалося з культу кочових народів на державну релігію, формування концепції перекладу в Західній Європі було найважливішим для

історії, а вершиною процесу формування християнської перекладацької традиції став Ієронім Стредонський. Папа Дамас II хотів надати латинській переклад євангельських текстів для літургії, тому доручив це молодому священику Єронімові. Папа Дамас виявляє зацікавленість у Ієроніма, оскільки високо оцінює його знання та таланти, і просить його написати про складні місця в Біблії. Ієронім мав унікальні характеристики, які дозволяли йому здійснити переклад Святого Письма на латинську мову, оскільки він був як християнином, так і Цицеронцем – і мати великий лінгвістичний та науковий досвід, подібний до Цицерона, було надзвичайно важливо.

Ієронімовий канон праць містить коментарі на Святе Письмо та листи про церковну дисципліну та доктрину, але його слава та канонізація базуються на перекладі Святого Письма латиною, відомому як «Вульгата». Хоча цей переклад не є повністю оригінальним, його практичний результат був надзвичайно високим, і мова перекладу стала важливим елементом шкільного та церковного навчання [2, с. 135-140].

Ієронім став відомим як майстерний перекладач завдяки сукупності різних факторів. Головним серед них було його глибоке знайомство з класичною римською літературою, що дало йому змогу добре володіти мовою. Крім того, Ієронім володів широкими і глибокими філологічними знаннями, що значною мірою сприяло його успіхам як перекладача. Сам Ієронім зазначав, що для всебічного розуміння текстів Біблії необхідний філологічний підхід. Хоча важливо визнати, що переклади Єроніма не обмежувалися лише Біблією. Він також взявся за переклад різних творів, таких як історичні твори Євсевія, богословські трактати Дідіма та праці Орігена [1].

Ієронім поділяв з Цицероном класичну віру в те, що тематика визначає стиль. Ієронім розумів, що стиль впливає на повідомлення, тому неправильне передавання стилю може призвести до спотворення як конотативних, так і денотативних елементів повідомлення. У своїй праці Святий Ієронім Стридонський наводить численні приклади з перекладів Святого Письма, що переконливо підтверджують його головну думку про те, що в перекладі найважливішим є зміст вислову та авторська інтенція, а не точність мовної структури оригіналу.

Література:

1. Ієронім Стридонський – життя та діяльність. URL: <https://tureligious.com.ua/ijeronim-strydonskyj-zhyttya-ta-diyalnist/> (дата звернення: 02.10.2023).
2. Кальниченко О. А., Подміногін В. О. Витоки західного перекладознавства: Ієронім Стридонський. Вчені зап. Харк. гуманіт. ун-ту «Нар. укр. акад.». Харків, 2007. Т. 13, кн. 2: Проблеми економіки та філології. С. 131-150.

ПОНЯТТЯ «ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ» У ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

Чоловська О. О.

*Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Наук. керівник – к.філол.н., доцент Камінська М.О.*

Вступ. Переклад як термін багатозначний, і його найширше та найпоширеніше значення стосується процесу передачі значення/змісту слова, групи слів, речення чи уривка з вихідної мови до цільового тексту. Поняття «переклад» можна визначити як: заміна текстового матеріалу однією мовою (мова оригіналу) еквівалентним текстовим матеріалом іншою мовою (переклад). Головна мета будь-якого перекладу – досягти